

Šta za mene znači zajedništvo u različitosti?

Kuća u kojoj sam odrastala imala je dva sata. Jedan je visio u dnevnoj sobi, iznad televizora, i kucao je glasno, nervozno, kao da nekoga opominje. Drugi je bio u kuhinji, iznad stola na kojem smo jeli – on je kasnio. Uvijek je kasnio. Kao i sve u toj kući: razgovori, zagrljaji, izvinjenja. Otac je vjerovao u Boga koji se spominje naglas, snažno, sa pravilima i granicama. Majka u Boga koji se nosi tiho, u srcu, i ne objašnjava se drugima. Njihove vjere nikada nisu bile samo vjere. Bile su zastave. Linije fronta. Nešto što se ne izgovara, ali se osjeti u svakom pogledu koji se predugo zadrži, u svakoj pauzi prije odgovora.

Nedjeljom bi kuća imala poseban miris. Miris posebnih ručkova, ali i nečega neizgovorenog. Otac bi se spremao u tišini. Majka također. Nisu se pitali gdje ide onaj drugi. Nisu se ispraćali. Samo bi se vrata zatvarala malo jače nego što treba. Ja sam učila da hodam po toj kući kao po tankom ledu. Da ne postavljam pitanja. Da ne spominjem praznike. Da ne kažem pogrešnu riječ pogrešnoj osobi. Jedne godine, imala sam možda sedam ili osam, nacrtala sam u školi crtež porodice. Nas troje kako stojimo ispred kuće, držimo se za ruke. Učiteljica je rekla da je lijep. Majka ga je stavila na frižider. Otac ga je jednom pogledao i okrenuo glavu. Tek kasnije sam shvatila – na crtežu smo bili previše blizu jedni drugima. Njihove svađe nikada nisu bile glasne. To je bilo gore. To su bile svađe koje žive u tišini. U lupkanju kašike o šolju. U zatvorenim vratima. U noćima kada bih ležala budna i slušala kako hodaju po stanu, ali se ne susreću. Ponekad bih se molila. Nekad na način na koji me učio otac. Nekad onako kako me učila majka. A nekad bih samo šaptala u mrak: “Samo da sutra ne bude teško.” Najgore je bilo za praznike. Tada bi kuća bila podijeljena nevidljivom linijom. Jedna strana stola pripadala je jednoj tišini, druga drugoj. Ja sam sjedila u sredini. Uvijek u sredini. Jedne večeri, već kao tinejdžerka rekala sam im: “Zašto ste zajedno ako se ne možete gledati?” Majka je spustila pogled. Otac je dugo šutio. Onda je rekao: “Zato što se nekad ljudi ne vole na isti način. Ali to ne znači da ne pokušavaju.” Te noći sam plakala prvi put zbog nečega što nisam mogla promijeniti. Ipak, bilo je trenutaka... malih, skoro neprimjetnih. Kad bi majka ostavila tanjir ocu iako se nisu čitav dan pogledali. Kad bi on njoj donio lijek kad je bolesna, bez riječi. Kad bi oboje došli na moju priredbu u školi i sjeli razdvojeni, ali ostali do kraja. Tada sam shvatila: njihovo zajedništvo nije bilo toplo. Nije bilo nježno. Ali je bilo uporno.

Odrastajući, naučila sam da zajedništvo u različitosti ne znači slaganje. Ne znači mir. Nekad znači samo ostajanje. Ostajanje uprkos. Ostajanje i kada je lakše otići. Danas znam: ja sam dijete dvije istine. I nisam morala izabrati nijednu da bih bila cijela. Izabrala sam da vjerujem u ono treće: u ljubav koja ne zna kako da bude sretna, ali zna kako da ne odustane.

Zilha Dizdarević, VIII-2

OŠ „Pavle Žižić“ Njegnjevo, 84000 Bijelo Polje